

vezilo

GLASILO DELOVNIH LJUDI DO BETI, KOMET

Interesi vseh so povsem enaki

20. aprila volimo nove samoupravne organe v temeljni in delovni organizaciji. Mandat traja 2 leti in morajo vsi organi ponovno na volitve. Zaradi kontinuiranosti delovanja smo 40 % delegatov ponovno kandidirali. Naša želja je čim bolj neposredno upravljati, ker pa smo že prevelika organizacija, bomo naše delo in družbena sredstva, ki so nam poverjena, upravljali

preko delegatov v samoupravnih organih. Pri izbiri predstavnikov (delegatov) v samoupravne organe moramo paziti predvsem na to, da bo pravilna lokacijska zastopanost in da bodo delegati predstavljali vse socialne strukture delavcev. Zavedati se moramo, da ni šolan človek nič boljši upravitelj od praktika, kajti kvaliteta upravljanja se odraža v tem, kako uskladiti

osebne in skupinske interese s širšimi, družbenimi interesi. Interesi mehanika, previjalke, direktorja in kurirja morajo biti enaki, saj težimo vsi k enakemu rezultatu, to je k večjemu dohodku, osebni dohodku, družbenem standartu itd.

Z novimi statuti smo, da bi bili učinkovitejši, nekoliko spremenili tudi samoupravno organiziranost. Delavski svet DO ostane takšen kot prej, imel pa bo namesto prejšnjih štirih samo dva izvršilna organa, ker so se nekatere pristojnosti prepletale. Kolektivna izvršilna organa DS – DO sta odbor za kadre in odbor za gospodarjenje. Individualni izvršilni organ delavskega sveta delovne organizacije pa je glavni direktor, ki je del svojih pooblastil prenesel na vodilne delavce v DSSS.

Tudi v temeljni organizaciji ostane delavski svet nespremenjen, razen v tem, da bo imel namesto treh kolektivnih izvršilnih organov samo enega in sicer komisijo za medsebojna razmerja, medtem ko bo vlogo izvršilnega odbora (razen v Kodranki) opravljal sam delavski svet. V Metliki je združena disciplinska komisija za vse TOZD s sedežem v Metliki, dislocirane TOZD pa imajo vsaka svojo disciplinsko komisijo, ki smo jo volili pred nekaj meseci.

Individualni izvršilni organ delavskega sveta temeljne organizacije je direktor TOZD, ki je del svojih pooblastil tudi prenesel na vodilne delavce.

To so nekatere značilnosti nove samoupravne organiziranosti. Novim delegatom želimo veliko uspešnega dela pri opravljanju njihovih odgovornih funkcij.

NIKOLA PODREBARAC

Pred prazniki

S težkimi žrtvami in junaštvom priborjena zmaga v narodnoosvobodilnem boju in socialistični revoluciji je doslej anonimnemu slovenskemu narodu na široko odprla vrata na prizorišče evropske in svetovne zgodovine. Slovenski narod je stopil na plan z jasno začrtano vizijo svoje prihodnosti, z zgrajeno ljudsko oblastjo.

Boj za obstoj, svobodo napredek, boj zoper izkoriščevalski družbeni red je bil dejanje slovenskih delavskih in ljudskih množic. Te so bile organizirane v edinstveni politični množični tvorbi OF, ustanovljeni 27. aprila 1941 na pobudo KPS. Njene korenine segajo že v predvojna leta, ko se je KP bojevala za enotnost množic. Ustanovni sestanek OF se je zavzel za takojšnje zbiranje slovenskih množic na temelju boja za osvoboditev in združitvev slovenskega naroda. OF je naglo pognala korenine v najširših ljudskih množicah, ki so se zanjo opredeljevale, ne glede na njihovo nazorsko in dotadanjno politično usmerjenost. Program OF je bil tako širok, da ga je lahko sprejel vsak slovenski domoljub. OF pa ni bila le edina široka, ljudska, demokratična opora nove oblasti, bila je edini slovenski predstavnik – oblast sama.

Tako kot OF pri uresničevanju ciljev narodnoosvobodilnega boja, združuje danes tudi SZDL – dedinja OF – v svojih množičnih akcijah za uresničevanje ciljev naše socialistične samoupravne družbe, vse napredne, poštene in zavzete ljudi. Svojo moč črpa, tako kot jo je črpala OF, neposredno iz dejavnosti množic delovnih ljudi, ki se s samoupravljanjem uveljavljajo kot temeljni nosilci reševanja ključnih družbenih in življenjskih vprašanj našega časa in naših ljudi. In teh vprašanj niti ni tako malo! Vsaka pozitivna rešitev pomeni korak naprej, korak bliže sreči, samoupravljaljski sreči, „ki je človeku ne more dati ne država, ne sistem, ne politična partija, temveč si jo lahko ustvari le sam.“ V dnevih, ki so pred nami, bi morda razmislili tudi o tem!

VIDA ŠEGINA

Velik korak naprej

V tem mesecu so potekale javne razprave o kongresnih dokumentih v okviru predkongresne aktivnosti Zveze komuni-

stov. Razprave so bile nova spodbuda za povečano aktivnost vseh sil pri reševanju trenutno najbolj perečih družbenopolitičnih in družbeno-ekonomskih vprašanj v občini. Razprave so se odvijale v OO ZK, OO ZSMS, organizirane pa so bile tudi tematske razprave s področja kulture, zdravstva, kmetijstva, vzgoje in izobraževanja, upravnih organov, splošnega ljudskega odpora, telesne kulture in stanovanjske politike.

V preteklem obdobju smo napravili velik korak naprej v graditvi nove sodobne samoupravne organizacije mladih. Mlade smo uspeli zainteresirati za probleme mladine in njihovo reševanje. To se vidi pri njihovem vključevanju v vse organe v delovnih organizacijah. Mladina lahko uveljavlja in rešuje svoje probleme kot del celotne skupnosti. Delegatski odnosi se niso povsod razvijali tako, kot bi se morali. Vpliv mladine v določeni sredinah še ni zaživel, še posebno to velja za sindikat in SZDL. Postopoma se tudi to izboljšuje, saj je viden uspeh mladih pri zasedbi ključnih delovnih mest v samoupravnih organih, kjer so jim zaupali odgovorne funkcije. Dokaz za to so pravkar minule volitve. Mladina je zastopana v vseh delegacijah za družbenopolitične skupnosti in samoupravne interesne skupnosti. Aktivno smo sodelovali tudi pri pripravah na volitve.

Volilno-programske konference so v osnovnih organizacijah ZSMS že za nami. V posa-

meznih razpravah na konferencah smo kritično ocenili vse dosedanje nepravilnosti. Zadali smo si tudi nove naloge vključevanja mladih v uresničevanju zakona o združenem delu. Mladi želimo nadaljevati borbo za dvig delovne discipline in odgovornosti, urejanje delovnega okolja, delo ob prostih sobotah in podobno.

Mladi člani ZK bi morali biti še naprej nosilci organizacijskega delovanja med mladino. Za uspešno delo v združenem delu je potrebno tesnejše sodelovanje mladih s starejšimi člani ZK in

člani drugih družbenopolitičnih organizacij. Pogoj za sprejem v ZK naj bi bilo aktivno delo mladine v OO ZSMS, na delovnem mestu v delovni organizaciji in v KS.

MARTINA JAKOFCIČ

ALI VESTE . . . ?

Če želimo izboljšati delovni učinek, moramo paziti na pogoje, v katerih se dela. Potrebno je omogočiti take pogoje dela, v katerih se delavec dobro počuti pri izvrševanju svoje dnevne naloge. Vzroki, ki lahko ustvarijo dobre oziroma slabe pogoje dela, so različni.

Glasba pri delu lahko pomaga povečati produktivnost. Vendar moramo dobro proučiti kdaj in kakšno glasbo predvajamo oziroma kako dolgo naj traja. Izkušnje so pokazale, da je optimalno trajanje glasbe okoli 2 uri in pol v delovnem času v razmaku 12 do 30 minut.

Prav tako tudi barve delovnih prostorov in delovnih predmetov vplivajo na delovni učinek. Z barvanjem delovnih prostorov in delovnih predmetov lahko po potrebi dosežemo občutek toplote ali hladnosti oziroma teže ali lahkotnosti. S primernimi barvami se lahko poveča delovno razpoloženje, koncentracija pa tudi delovni učinek narašča, medtem ko z neprimernimi barvami ustvarim občutek utujenosti pa tudi notranji odpor, pri čemer se zmanjša delovni učinek.

Mladi radi delajo

28. marca 1978 je bila v sejni sobi programska-volilna konferenca OO ZSMS na PTŠ „Beti“ Metlika.

Konferenca sta se udeležila tudi predsednik OK ZSMS Metlika tov. Jože Matekovič in sekretarska tov. Irena Flajnik. Mladinke so podale kratko poročilo o dosedanjem delu.

Članice ZSMS so vse učence naše šole, v lanskem šolskem letu 85 letos pa 76 učenk.

Mladi naše šole se dokaj uspešno vključujemo v delo KS v domačem kraju in v DO ter v TOZD IC, velikokrat po lastni želji, največkrat pa preko šole. Že učni program pri posameznih predmetih je takšen, da terja dobro poznavanje razmer v KS, DO in občini. Razgovori seminarske naloge itd. sicer pomenijo našo šolsko obveznost, hkrati pa vzbujajo interes po aktivnejšem vključevanju v delo KS, DO, občine ter DPO.

Tako lani kot letos smo vključene v razne izvenšolske dejavnosti. Na naši šoli delujejo krožki: pletilski, krojilski, recitatorski, šahovski, marksistični itd. Sodelovale smo na različnih proslavah v šoli in zunaj nje. Udeležile smo se tekmovanj v šahu, reokometu, streljanju in dosegle vidne uspehe. V letošnjem šolskem letu imamo tudi pevski zbor. Sodelovale smo na mladinskih akcijah v občini, na MDA v regiji in republikli so bile udeležene tri mladinke. Letos se je za MDA prijaviilo 5 mladink.

Nekaj naših učenk je končalo politično šolo ter bilo sprejetih v ZK.

Zavedamo se, da je naš današnji položaj plod dolgoletnega

dela naših narodov in narodnosti, zato je prav, da poznamo tudi našo zgodovino, še posebno Titovo vlogo v zgodovini delavskega razreda in narodov Jugoslavije. Sodelovale smo na kvizu Tito-revolucija-mir, ter z doseženim prvim mestom na ključnem tekmovanju dokazale, da cenimo našo revolucionarno preteklost in osebnost tovariša Tita.

Vključene smo tudi v letošnji šampionat znanja Deset kongresov revolucije, ki jo je v preteklosti vodila in jo danes vodi KP oz. ZKJ. pod vodstvom tovariša Tita. Preko marksističnega krožka in preko razrednih skupnosti organizirano spremljamo Titove poti miru in prijateljstva, ter se seznanjamo z aktualnimi dogodki doma in v svetu. Mladinke so kritično ocenile svoje delo, obenem pa podale tudi program nadaljnjega dela, ki je predvsem dopolnitev dosedanjega. V predsedstvo OO ZSMS na PTŠ Beti Metlika so bile izvoljene: Tatjana Majerle, Stanislava Puš, Biserka Tkalac, Rozalija Perušič, Zlata Gračan, Ljubica Štajcer, Majda Jesih.

Za posamezna področja so zadolženi: Rozalija Perušič – idejno politično delo, Ljubica Štajcer – šport, Majda Jesih – MDA, SLO, Zlata Gračan – kultura.

MLADINSKO PREDSEDSTVO

Interna kvalifikacija

V TOZD Barvarna smo v mesecu januarju letos organizirali 80-urni tečaj za interno kvalifikacijo barvar. Pobudniki za to akcijo so bili delavci. Od prvih pobud smo prešli takoj na organizirano delo. Tov. Dalibor Hrste je s tov. Dragico Nenadič pregledal možnosti za izvedbo tega programa. Tov. Nenadičeva je s svojo organizacijsko sposobnostjo takoj sestavila program, urnik dela in nam pomagala pri izvajanju programa. V programu so bili zajeti splošni predmeti in predmeti iz stroke. Splošne predmete so predavali delavci iz IC, strokovne pa delavci iz TOZD. Predavatelji so pripravili gradivo, ki je bilo v zelo tesni povezavi s praktičnim delom pri nas.

Delavci so se trikrat tedensko z velikim zanimanjem udeleževali predavanj. Tudi nočno delo ni bilo ovira, da posameznik ne bi prišel na predavanje.

Program izobraževanja je bil zelo zgoščen in v dveh mesecih smo uspeli predavanja zaključiti. Sledile so priprave za zaključni izpit.

Delavci so bili s predavanji zadovoljni. Teoretično znanje bodo uporabili pri vsakodnevem praktičnem delu.

Od strokovnih predmetov so imeli v programu tekstilne surovine. Seznanili so se z naravnimi in sintetičnimi vlakni, ki jih uporabljamo pri nas. Poudarjene so bile značilnosti posamezne skupine, reagiranje in odpornost na posamezne kemikalije, odpornost v kislinah in lužinah, obstojnost na temperaturi, uporaba posameznih vlaknin itd. V tej temi je bila poudarjena tudi pot filameta od teksturiranja preje, pletenja, barvanja in konfekcioniranja do potrošnika.

Pri predmetu barvanje so se seznanili z delovanjem dodatkov v barvni kopeli, s postopki barvanja z različnimi vrstami barvil na pletenine z različnim surovinskim sestavom, s pomenom barvanja v HT aparatih, s pravilnim dodajanjem kemikalij in tekstilnih pomožnih sredstev, z vplivom časa in temperature na barvanje, z operacijami mehčanja, fiksiranja, pranja, itd.

Pri strokovni temi apretiranje so bile obravnavane zaključne

faze. Tu so bili delavci seznanjeni z namenom sušenja in fiksiranja na raztezalno-sušilnem stroju, s sušenjem na bobnastem sušilniku, s kosmatenjem, s kalandriranjem in s tiskanjem. Obravnavali so vpliv temperature, hitrosti, širine in naprave za prehitvanje na sušilno-raztezalnem stroju za različne artikle z različnim surovinskim sestavom.

Razen strokovnih predmetov so bili v programu zajeti splošni predmeti. Delavci so bili seznanjeni s pravilnim pisanjem prošelj, zapisnikov, uporabo dokumentacije v TOZD, s samoupravljanjem in organizacijo v združenem delu, varstvom pri delu in zdravstveno vzgojo.

Delavci z uspešno zaključenimi izpiti so dobili potrdilo za interno kvalifikacijo barvar.

Kadrovska komisija v TOZD bo na podlagi teh uspešnosti imela olajšano delo, saj se bo v bodoče lažje odločala o namestitvi delavcev na odgovornejša delovna mesta.

Ob tej priliki bi izkoristili priložnost in se zahvalili vsem sodelavcem iz TOZD IC za strokovno pomoč in uspešno sodelovanje.

STANA BAJUK

Stanovanjske težave

Upam, da ni samo pri nas v Kometu tako hudo, kadar se delijo stanovanja oziroma krediti za individualno gradnjo. Verjetno drugače ne more biti, saj je veliko več proslcev, kot pa razpoložljivih stanovanj oziroma denarja za posojila. Zato je delo stanovanjske komisije zelo težko in nevhvalno.

V letošnjem letu imamo v stanovanjskem skladu na razpolago okrog 1.500.000 din. Od tega smo že razdelili 735.000 din za individualno gradnjo, ostalo pa je namenjeno za nakup družinskih stanovanj. Ker je bilo okrog 40 prošelj za posojila, so bile s tem denarjem prošnje le delno rešene.

Letos bodo vseljiva tudi štiri družbena stanovanja, ki pa še niso razdeljena.

Iz občinskega solidarnostnega stanovanjskega sklada so dobile stanovanja štiri naše delavke, kar nam je v veliko olajšavo pri reševanju stanovanjske problematike.

P. M.

Sodelujmo v krajevni skupnosti

Z ustreznimi rešitvijo vprašanja oblikovanja KS je neločljivo povezano vprašanje samoupravnega organiziranja delovnih ljudi in občanov v njej. Oblike in organi, v katerih in preko katerih se izraža samoupravna dejavnost prebivalcev KS, so najrazličnejše. Ustava spoštuje načelo samoorganiziranja in iskanja najustrežnejših oblik, ki bodo omogočale neposredno odločanje delovnih ljudi in občanov v vseh zadevah znotraj KS in širših družbenopolitičnih skupnosti.

Samouprava v vsaki krajevni skupnosti mora biti organizirana tako, da oblike in organi samoupravljanja dejansko omogočajo neposredno povezanost in stalen stik samoupravnih organov z delovnimi ljudmi in obratno. Na primer: zbor delegatov delovnih ljudi se mora oblikovati v ustreznem razmerju iz delegatov po teritorialnem načelu, proizvodnem načelu in delegatov delovnih ljudi ter občanov, organiziranih v družbenopolitičnih organizacijah in društvi.

Zbor delegatov delovnih ljudi in občanov je najširša oblika samoupravljanja v krajevni skupnosti, saj so prek delegatskega sistema zastopani vsi interesi, ki morajo biti prisotni pri odločanju tega organa.

Svet krajevne skupnosti pa je izvršilni organ zbora delegatov. Razen tega ima zbor delegatov še vrsto komisij odborov in drugih teles, ki spremljajo in pripravljajo predloge rešitev za posamezna vprašanja z različnih področij dela in življenja krajanov v krajevni skupnosti.

Najbolj neposredno odločajo delovni ljudje in občani na svojih zboreh, na katerih odločajo o najpomembnejših zadevah v krajevni skupnosti kot so: sprejemanje samoupravnih aktov, programa in načrta razvoja, o referendumu za krajevni samoprisepek in še o drugih pomembnih vprašanjih.

Zbor delegatov krajevne skupnosti ali skupščine oz. kon-

ferenca delegatov, kot jo nekateri imenujejo, je osrednji samoupravni organ kot n.pr. delavski svet v TOZD. Na tem organu se prek delegatov delovni ljudje in občani odločajo o vseh najpomembnejših vprašanjih življenja in dela. Tako naj bi bili vanj vključeni delegati teritorialno organiziranih in povezanih delovnih ljudi in občanov, delegati združenega dela, to je iz TOZD, kjer delajo krajanji, ter delegati družbenopolitično in interesno organiziranih in povezanih delovnih ljudi in občanov.

Svet KS je kot izvršilni organ zbora delegatov v manjših KS hkrati osrednji samoupravni organ, katerega tudi voli zbor delovnih ljudi in občanov. Svet KS ima, da lahko opravlja svojo nalogo, še vrsto stalnih in občasnih komisij, odborov ali drugih delovnih teles, ki spremljajo in opravljajo določena dela ali pa vodijo razne akcije kot so gradnja vodovoda, napeljava elektrike itd. Tako deluje pri vseh KS n.pr. odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozščito, komisija za socialna vprašanja, programiranje itd.

V številnih KS, ki obsegajo več vasi ali naselij, delujejo vaški odbori in zbori vaških skupnosti, v mestnih KS pa so ponekod uvedli ulične odbore.

S takšno organiziranostjo se prav gotovo zagotovi večja neposrednost in medsebojna povezanost občanov pri urejanju skupnih vprašanj, pa tudi – kar je najpomembnejše – odločanje je s takšno obliko približano slehernemu kraju.

Pri svetu KS delujejo še druge pomembne komisije in odbori, kot so: zbori stanovalcev, hišni sveti, svet potrošnikov in poravnalni svet. Vsi ti organi imajo zelo pomembno mesto oz. vlogo v življenju in delu krajanov, zato bi bila dolžnost, pa tudi ponos slehernega občana, da sodeluje v katerem koli organu svoje KS.

JOŽE GERKŠIČ

PREDLOG ZA IZDAJO ZAKONA O USMERJENEM IZOBRAŽEVANJU

Delegati, uporabniki in izvajalci se morajo dejavno vključiti v vsebinska snovanja.

1. Ustavna podlaga za izdajo zakona:

— Do sedaj so štirje osnovni in še nekateri drugi zakoni urejali področje vzgoje in izobraževanja, ti so bili že usklajeni z ustavo, vendar je bilo dosti razlogov, ki so terjali korenito preobrazbo izobraževanja mladine in odraslih.

Predlog za izdajo zakona s temi zaizdaji za zakon temelji na resoluciji X. in VII. kongresa, na ustavi in zakonu o združ. delu.

Na osnovi teh temeljnih družbenih dokumentov se je pred štirimi leti začel proces preobrazanja vzgoje in izobraževanja in v tem okviru tudi priprave na preobrazbo sistema srednjega in visokega šolstva.

— Zakon naj bi kot temeljni sistemski predpis na tem področju združenega dela najbolj radikalno in celovito urejal samoupravne odnose delavcev v združenem delu za zadovoljevanje njihovih potreb in interesov po izobraževanju. — Opredelil bo UI, ki obsega vse izobraževanje po osemletni osnovni šoli in pomeni celoto vsega načrtnega izobraževanja in usposabljanja mladine in odraslih za delo in samoupravljanje, za pridobitev poklica, za izpopolnjevanje v poklicu ter temelji na usmerjanju v izobraževanje v skladu s sposobnostmi, interesi in potrebami združenega dela.

— Zakon naj bi zagotovil, da bodo delavci v združenem delu na podlagi razvojnih potreb svoje organizacije ugotavljali izobraževalne in kadrovske potrebe in načrtovali vzgojo in izobraževanje.

Prenos vzgoje in izobraževanja iz pristojnosti države na samoupravno organizirano združeno delo je logičen korak k razvoju našega družbenih odnosov.

— Pomemben cilj preobrazbe vzgoje in izobraževanja v UI se izraža v uravnoteženju izobraževalnih zahtev, ki izhajajo iz teh-

nološkega in kulturnega razvoja socialistične samoupravne družbe.

Uvajanje skupnih vzgojnoizobraževalnih osnov naj omogoči

uresničevanje teh zahtev tako, da nudi vsem, ki po osnovni šoli nadaljujejo izobraževanje za poklic, poglobljeno splošno teoretično izobrazbo kot podlago za uspešno in krajše nadaljnje izobraževanje za poklic.

— Drug pomemben korak k demokratičnemu izobraževanju in odpravljanju neutemeljenih razlik med posameznimi vrstami sedanjih srednjih šol pa pomeni uresničitve načela, da se izobraževanje vseh poklicev nenehno povezuje z delom.

Skupna naloga šole in združenega dela:

Po tem načelu zasnovani vzgojnoizobraževalni programi bodo omogočili, da bo dejavnost UI res vključena v združeno delo. Zakon o UI naj spodbudi in zaveže ustvarjanje bistveno širših oblik in metod izobraževanja mladine in odraslih.

UI ne bo moglo uresničiti vseh družbenih smotrov in nalog, če bo ostalo le sinonim za sedanje srednje in visoko šolstvo.

Delavci v TOZD, ki so uporabniki kadrov in izvajalci vzgojnoizobraževalne dejavnosti, prevzemajo neposredno odgovornost za skupno oblikovanje in sprejemanje programov.

Zakon tudi bolj jasno opredeljuje usmerjanje mladine v osnovnih šolah. Novost je v nekem smislu tudi tako imenovano učno razmerje, ki pa ga moramo razumeti kot višjo obliko sedanjih štipendijskih razmerij. Četudi to razmerje oziroma neke vrste pogodba med študentom in združenim delom (zakon govori o učencih in študentih) ne bo pogoj za vpis na določeno šolo in je torej le instrument usmerjanja.

Toda v težah to razmerje še ni jasno opredeljeno.

Predlog za izdajo zakona o UI je razdeljen na poglavja (5), teza za zakon o UI pa na osem poglavij.

Razlaga zakona in razprave naj se organizirajo čimprej, ker bo zakon sprejet do konca letošnjega leta.

DRAGICA NENADIČ

Mladinske športne igre

Leto je naokoli in športne površine so vsak dan polne mladih, ki vadijo, da bodo svoje znanje in moč pokazali na tekmovanjih v počastitev dneva mladosti, ki jih organizira Občinska konferenca ZSMS Metlika s pomočjo TKS Metlika.

Lahko rečemo, da je tekmovanje zelo množično, saj sodelujejo ekipe mladinskih aktivov iz vseh krajevnih skupnosti, šol in delovnih organizacij.

TEKMOVALI bodo v moški in ženski konkurenci.

Fantje bodo nastopali v malem nogometu, kegljanju, streljanju in namiznem tenisu, dekleta pa v rokometu, odbojki, šahu in streljanju Omenimo naj, da so se v tekmovanje vključili tudi mladinci „Beti“, pohvale vredno pa je, da v ženski konkurenci nastopajo s tremi ekipami (dve iz TOZD IC in ena iz TOZD Konfekcija Metlika).

Tekmovanje v malem nogometu je že steklo in se odvija vsako nedeljo v dopoldanskem času na igrišču Pungart v Metliki. Nastopa 16 ekip, ki so razvrščene v 3 skupine. Tekme so zelo zanimive in borbene, zato vas vabimo, da si jih ogledate v čim večjem številu.

Tekmovanja v ostalih disciplinah pa bodo na programu do 25. maja. 25. maja bo tudi svečana podelitev pokalov, priznanj in diplom najboljšim ekipam in posameznikom.

IVAN MALEŠIČ

Odpisani se vračajo

Dolgo je že od tega, odkar so se ljubitelji košarke ob sobotah zbirali na PUNGARTU ter navdušeno bodrili košarkarje kluba „BETI“.

V Metliki so vedno igrali kvalitetne tekme, zato je rastle število privrženec med gledalci. Ekipa „BETI“ je slovela kot nepremagljiv nasprotnik na domačem igrišču (tem u pa je velikokrat pripomogla športna publika), zato se je iz leta v leto selila v višji rang tekmovanja. Bili smo tik pred vrati druge zvezne lige. Velik uspeh je ekipa dosegla v tekmovanju za jugoslovanski pokal, saj smo premagovali klube kot so: MARIBOR, ILIRIJA, SLOVAN in igrali slovenski finale z OLIMPIJO (BREST) v Metliki ter se uvrstili v osmino finala jugoslovanskega pokala.

Ambiciozni igralci, poztvovalni trener in ostalo vodstvo kluba se je nenadoma znašlo pred velikimi težavami. Slovenska prva liga se je selila iz odprtega igrišča v dvorane, katere pa Metlika taktakrat ni imela. Košarka je bila v Metliki zelo popularna, zato smo skušali to vrsto športa zadržati, ne glede na slabe pogoje in težave. Leto dni smo trenirali pod izredno težkimi pogoji. Trenirali smo v dvorani v Ozlju, igrali pa v Novem mestu in to z maloštevilnim domačim občinstvom, toda kljub temu smo se uvrstili v prvi slovenski ligi boljše kot nekatere ekipe z boljšimi pogoji.

Da bi bila situacija za nas še slabša, je prišlo do reorganizacije slovenske košarke. Skušali smo pripraviti reprezentanco, ki bi bila sestavljena iz najboljših košarkarjev na DOLENJSKEM, toda zaradi slabega sodelovanja z NOVIM MESTOM so igralci kluba „BETI“ in gledalci ostali izigrani.

Ta tekmovalni sistem ni bil najbolj posrečen, zato se pripravljamo nov, ki nam ponovno daje možnost nastopanja v prvi slovenski ligi. Najprej igramo v DOLENJSKI LIGI, zmagovalci pa bo poleg NOVEGA MESTA predstavljal DOLENJSKO v prvi slovenski ligi. Menimo, da v dolenski ligi ni resnejšega nasprotnika in da imamo pogoje in igralce, ki se zahtevajo za prvo slovensko ligo, saj je Metlika dobila prepotrebno športno dvorano.

MARJAN PAVLOVIČ

Sodobnejše metode poslovanja

Zakon o združenem delu, družbeni dogovori ter sporazumevanje glede pridobivanja in razporejanja dohodkov nalagajo med drugim delavcem v združenem delu tudi pravice in dolžnosti, da smotrno izkoriščajo proizvodne kapacitete, da si nenehno prizadevajo povečati svojo in družbeno produktivnost ter da z iskanjem notranjih rezerv ustvarjajo pogoje za večji dohodek.

V pletilnici smo pred slabimi tremi meseci pričeli razmišljati o svojem dosedanem poslovanju ter sklenili, da bomo v dokaj preprosto analizo pregledali, kakšne so možnosti in pogoji, da bi določila zakona o združenem delu prenesli v našo vsakodnevno prakso. Pri tem nas je vodilo načelo: Nič naj ne bo tako dobro, da ne bi lahko bilo še boljše!

Po prvem mesecu in pol dela smo ugotovili:

— Proizvodnih kapacitet in delovnega časa sicer ne izkoriščamo slabo, ugotovili pa smo, da bi lahko z nekaterimi ukrepi dosegli še boljše rezultate, tako da bi bilo manj zastojev ter da bi delovni čas v celoti bolje usmerili v reševanje in odpravljanje motenj v procesu proizvodnje.

— V vrednosti surovega pletiva je le za okrog pet odstotkov dela, ki ga opravimo v pletilnici. Vse ostalo predstavlja v glavnem vrednost surovine in manipulacijo z njo. To pomeni, da moramo kar najskrbneje ravnati z materialom. Razmišljanja so vodila v naslednje smeri:

o prejo je potrebno količinsko in kvalitativno prevzeti pri vходу v skladišče čim bolj dosledno;

o pletivo mora biti v čim ožjih tolerančnih mejah gramske teže. Nikakor ne smemo delati pretežkega pletiva, saj nam 5 % težje pletivo od normativne teže povzroči tolikšen strošek, da ga ne moremo nadomestiti, tudi če bi v istem času spletli dvakrat več;

o nekvalitetno pletivo pomeni močan izpad dohodka zaradi istega pletiva;

o odpadki mora biti čim manjši.

— Delitev osebnih dohodkov po rezultatih dela sicer uporabljamo, vendar se zavedamo, da lahko z doslednejšimi merili dosežemo še boljše rezultate. Zavedamo se tudi, da lahko večje osebne dohodke pridobivamo le na osnovi večje produktivnosti, boljšega izkoriščanja delovnega časa in z zmanjševanjem materialnih stroškov.

— Tudi v tehnološki disciplini nismo najboljši, ter zato kaže tudi sami tehnologiji pletenja posvetiti več pozornosti. Po analizi smo se lotili modeliranja sodobnejših metod poslovanja.

— Ugotovili smo, kakšna naj bo organizacijska povezava vseh ravni v Pletilnici, da bo opredeljena odgovornost za izpolnjevanje delovnih nalog. Organizacijske oblike so namreč posledica uvedenih delovnih metod in navodil za delo.

— Boljše izkoriščanje kapacitet naj bi dosegli z uvedbo tako imenovanega breznormnega sistema (o tem bo govor v eni prihodnjih števil), ki temelji na primerjavi razpoložljivih kapacitet proti dejansko uporabljenim kapacitetam. Po tem načelu in po organiziranosti naj bi ena izmena predstavljala projektno organizirano enoto, katere naloga je, da v svojem delovnem času izkoristi kapacitete optimalno. Pripravljane enote, to so delavci ali skupine delavcev, ki pripravljajo pogoje za delo, vsem trem izmenam pa so zopet projektno vezane na izkoristek kapacitet vseh treh izmen skupaj.

— Navodila za izkoristek kapacitet so preko kapacitetne matrice pripravljena v obliki planiranja in delovne dokumentacije. Popolna delovna dokumentacija zajema proizvodne delovne naloge, delovne naloge za nastavitve ter planiranje kapacitet za izdelavo vzorcev.

— V zvezi s slednjim je razmejena tudi priprava stroja tako, da je kalkulacija sestavljena na osnovi minimalne ekonomske količine pletiva.

— Izdelali smo merilo za nagrajevanje po rezultatih dela, in sicer:

o količina dela se ugotavlja za vsako izmeno posebej in za vse izmene skupaj na osnovi izkoriščanja kapacitet;

o kvaliteta dela se ovrednoti preko evidentiranja napak videza in funkcionalnih napak ter se pri tem opredeli odgovornost za napake;

o gospodarnost dela se meri preko porabe utenzilij ter izkoriščanja delovnega časa.

Za vsa merila so uvedene evidence in zbiralniki, ne da bi bilo potrebno povečati kader in se obračunajo enkrat mesečno.

— Materialni pretoki so dosledneje evidentirani in sicer od prevzema preje do pletenja, evidentiranja bal pri pregledu do oddaje v skladišče surovega pletiva.

— Dosledneje je organizirana vhodna kontrola ter kontrola v procesu pletenja. Vhodna kontrola bo svoje delovanje spontano razširjala preko nabave do dobaviteljev, procesna kontrola pa z dnevnim jemanjem vzorcev po strojih zagotavlja odsotnost funkcionalnih napak večje količine pletiva ter korekcije v procesu pletenja.

— Obnovljena tehnično-tehnološka dokumentacija predstavlja osnovo za delo in pomeni nov pristop k uvajanju doslednejše tehnološke discipline.

— Za vse metodologije so izdelana organizacijska navodila.

Rezultati, ki so se že izkazali ali pa jih še pričakujemo, so:

— povečanje proizvodnje preko boljšega izkoristka kapacitet,

— obvladovanje stroškov preko doslednejših in hitrejših evidenc,

— boljša kvaliteta,

— večji osebni dohodki.

Uvajalno obdobje terja vrsto dodatnih naprov vseh delavcev TOZD, ki se zavedamo, da lahko le na tak način doprinesemo svoj delež v izgradnji boljšega jutri. Zato je tudi delavski svet TOZD Pletilnica na svoji seji 30. 3. 1978 brez pripomb sprejel in podprl uvajanje sodobnejših metod poslovanja.

IVAN BRODARIČ
NADA PREDOVIČ

Obiskala nas je Mladina

Konec marca je imela naša mladinska organizacija obisk predstavnštva revije „Mladina“ iz Ljubljane.

Po ogledu proizvodne hale in nekaj posnetkih, ki so jih naredili, se je raznel pogovor o delu, o problemih, s katerimi se srečujemo, in podobno. Dekleta so bila v začetku zadržana, toda kaj hitro so se razgovorila in stekel je prijeten in sproščen pogovor. Kljub težavam, ki nas

vsakodnevno tarejo, kljub pomankanju časa zaradi prevoza, smo veliko naredili in ni nam težko govoriti o tem. Z obljubo, da bomo v bližnji prihodnosti povečali naročila na Mladino in da bomo poslali tudi svoje prispevke, smo končali razgovor.

C. B.

PRAZNOVANJE 8. MARCA V KOMETU

Mednarodni praznik žena 8. marec se praznuje kot spomin na čase, ko ženska ni bila svo-

bodna, ni pomenila drugega, kot da je držala za kuhinjo, vzgajala otroke in hodila v cerkev.

Danes sta se njena naloga in položaj bistveno spremenila, saj ji pripadajo enake pravice in se ji nalagajo enake dolžnosti kot nasprotnemu spolu.

V Kometu smo tudi letos pripevali k temu pomembnemu prazniku, saj smo pripravili skupno z mladinsko organizacijo iz Rosalnic pester kulturni program. Uprizorili smo enode-

janko Mateja Bora „Mati“, ki smo jo naslednji dan ponovili v Rosalnicah.

Igra je bila naštu-dirana v izredno kratkem času, vendar je kljub temu dosegla svoj namen in je bila nagrajena s številnimi pohvalami delavcev oziroma krajanov. Za izvedbo programa moram omeniti, da so pri pripravah prazničnega programa sodelovale vse DPO, samoupravni organi, kakor tudi vodstvo delovne organizacije in nekateri člani kolektiva.

MARIJA OBERŽAN

KOMETKO IMA BESEDO

1. TEŽAVE V ZAKONU

– „ŽENITEV“ BETI – KOMET SE VEDNO NE PRI-NAŠA PRIČAKOVANIH SADOV, KI SO BILI OBJUBLJENI V ČASU ZA-ROKE.

2. INFORMACIJA

– KRITERIJI, PO KATERIH SE OCENJUJEJO POGOJI ZA DODELITEV DRUŽBENIH STANOVANJ, SO NAJVEČKRAT TAKŠNI:

ZAKONCEMA Z DVEMA OTROKOMA SE DODELI GARSONJERA ALI ENOSOBNO STANOVANJE, ZAKONCEMA, KI STA TIK PRED LOČITVIJO ALI ŽE LOČENA, Z ENIM OTROKOM PA DVO- ALI VEČ-SOBNO STANOVANJE.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta Antona Pezdirca se iskreno zahvaljujeva OOS Komet in sodelavkam za podarjene vence in izrečeno sožalje. Žalujoci žena Anica in hčerka Tončka

ZAHVALA

V 47. letu nas je zapustil naš ljubljani mož in oče Josip Jalševac. Iskreno se zahvaljujemo OOS Komet in sodelavkam za izrečeno sožalje in vence.

Žaluoja hčerka Ružica

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega brata Franca Režka se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji TOZD Konfekcija Metlika za podarjeni venci in sodelavkam za pomoč v težkih trenutkih.

Žaluoja sestra Terezija Režek z družino

ZAMENJAJTE HRANILNO KNJIŽICO S TEKOCI RACUNOM

Plačevanje s čeki, ki se je pričelo pri nas zadnje čase močno razvijati, si je v razvitem svetu že davno utrla pot. Čeki in tekoči računi so postali vsakdanja potreba.

Prednost tekočega računa je v tem, da lastnik tekočega računa s seboj ne nosi denarja in ne tvega, da bo okraden ali pa da bo denar izgubil. S čekom lahko plačujete povsod po Jugoslaviji. To pomeni, da lastniku tekočega računa ni potrebno zamudno čakanje pri bančnih, poštinih ali blagajniških okencih DO na dvig gotovine. S čekom lahko plačujete tudi takrat, ko so banke zaprte, kar drugače, če potrebujete gotovino, ni mogoče. Toda če gotovino potrebujete, jo lahko dvignete ravno tako kot iz hranilne knjižice pri vseh bankah v Jugoslaviji, na pošti in SDK. Tudi redne mesečne izdatke, kot so: elektrika, voda, telefon, RTV in podobno lahko plačujete s čekom.

Na prošnjo lastnika tekočega računa lahko banka dovoli, da prekorači njegovo dobro imetje na tekočem računu in odobri kratkoročno posojilo iz tekočih računov. Dolg lahko doseže višino povprečne mesečne vloge v zadnjih treh mesecih, največ pa 10.000,00 din. Seveda mora biti odobreno posojilo na tekočem računu vrnjeno najkasneje v šestih mesecih in se obrestuje po 12 % obrestni meri.

Prihranjeni denar na tekočem računu se obrestuje po 7,5 % obrestni meri, tako kot vloge na hranilnih knjižicah.

Večkrat se sliši, da se v naši sredini pripravniki dokaj težko vključujejo v delovni proces.

Osnovni problem je v tem, ker imamo v DO sistemizirano minimalno število delovnih nalog, ki omogočajo normalno opravljanje dela. Za vsako nalogo se zahteva določena stopnja izobrazbe in delovne izkušnje, ki niso potrebne več kot 5 let. Vsa dela za srednjo, višjo in visoko strokovno izobrazbo pa zahtevajo povprečno 3 leta delovnih izkušenj, če niso vodilna ali vodstvena. Nekateri mladi sodelavci že po 6 mesecih pripravniške dobe menijo, da so sposobni v celoti opravljati delo, čeprav se zahteva 3 leta prakse. Ker nimamo več stopenj zahtevnosti in vrednosti osebnega dohodka za isto delovno nalogo, prihaja večkrat do konfliktov, ko se enačita delavca z dolgo prakso in začetnik. Tam kjer se rezultat dela eksaktno meri in se po njem nagraduje, napake pri delu pa ne

Lastnik tekočega računa postanete na ta način, da predložite katerikoli poslovni banki v Jugoslaviji zahtevek za odprtje tekočega računa na obrazcu, ki ga dobite pri poslovni banki. Lahko pooblastite tudi drugo osebo, da razpolaga z vašimi sredstvi na tekočem računu. Vsi podatki o stanju, pologih in plačilih denarja na tekoči račun so poslovna tajna. Če se boste odločili za odprtje tekočega računa, vam bo DO „BETI“ na vašo zahtevo usmerjala izplačilo OD na tekoči račun.

Vsak lastnik tekočega računa dobi čekovno kartico, ki velja kot izkaznica, določeno število

čekov in poseben obrazec, s katerim je seznanjen o pravicah in obveznostih imetnika tekočega računa.

Ček, s katerim lastnik tekočega računa plačuje blago in storitve ali dviga gotovino, se izpolni največ na 3.000,00 din in najmanj na 30 dinarjev. To pomeni, če želimo plačati s čekom obveznost, ki presega 3.000,00 din, bomo izpolnili

два ali več čekov – odvisno od višine obveznosti. Ta omejitev pa ne velja za dvig gotovine pri banki, ki vodi tekoči račun.

Izpolnjevanje čeka je zelo enostavno, skratka, potrebno je izpolniti le nekaj podatkov na obrazcu. Posebej je potrebno paziti, da je ček izpolnjen čitljivo s kemičnim svinčnikom, črnilom ali s pisalnim strojem in da je podpis na koncu čeka enak tistemu na čekovni kartici. V primeru, da se pri izpolnjevanju čeka zmotite, morate napisati nov obrazec, neveljavnega pa vrnete banki, ki vodi evidenco o čekih.

V tem članku je podanih le nekaj osnovnih informacij o prednostih poslovanja s čekom preko tekočega računa. Kdor želi postati imetnik tekočega računa, se lahko priglasiti tudi pri blagajni DO, kjer bo dobil še vse ostale informacije o tem, na kakšen način se odpre tekoči račun.

VIKTOR KOZJAN

Problem pripravnikov

posredno ne vplivajo na rezultate drugih, se pripravnik takoj vključi v proces in kasneje napreduje na drugo delo.

Pri kompleksnejših delovnih nalogah ne zadošča minimalna pripravniška doba, pač pa daljše preverjanje rezultatov, a ravno v teh primerih pripravniki trdijo, da se jim premalo zaupa. Menimo, da bi bilo tu res treba več zaupati mladim ljudem, ker se človek še najbolj usposobi prav s konkretno odgovornostjo.

Napredovanje je odvisno še od mnogih drugih faktorjev.

Število štipendij podeljujemo na osnovi večanja splošne zaposlenosti in na osnovi normalne fluktuacije. Pri zamenjavi delavcev nam je stalno vodilo dviganje kvalifikacijske strukture zaposlenih. Tako naj delavca, ki gre v pokoj, nadomesti mlad delavec z višjo kvalifikacijo. Zaradi nepričakovane fluktuacije in zaradi porodniških dopustov se zgodi, da nekateri pripravniki hitro zasedejo ustrezno delovno mesto in se jim prej zaupa odgoverni naloga, nekateri pa morajo svojo priložnost čakati dalj časa in so zato nezadovoljni.

Odpiranje delovnih mest zaradi ljudi in ne zaradi delovnih potreb pa ni sprejemljivo. Zato prosimo vse pripravnike za razumevanje objektivnih organizacijsko-kadrovskih problemov in za njihovo skupno sporazumno samoupravno razreševanje, ker v naši družbi ni delodajalcev.

NIKOLA PODREBARAC

Novice iz Mirne peči

V TOZD Konfekcija Mirna peč smo imeli 30. 3. 1978 ob 13.30 v proizvodnih prostorih ZBOR DELOVNIH LJUDI. Glavna točka je bila potrditev kandidatne liste za volitve v samoupravne organe.

Druženopolitične organizacije in delavski svet TOZD Konfekcija Mirna peč so na svoji seji 28. 3. 1978 predlagali možne kandidate v samoupravne organe, ki naj bi jih zbor delovnih ljudi potrdil, oziroma predlagal druge možne kandidate.

1.) Za DS je predlaganih 13 kandidatov, voli pa se jih 11.

2.) Za DS DO je predlaganih 7 kandidatov, voli se jih 5.

3.) V samoupravno delavsko kontrolo TOZD so predlagani 4 kandidati, od teh se volijo 3.

4.) V komisijo za medsebojna razmerja TOZD je predlaganih 10 kandidatov, voli se jih 7.

5.) Odbor za gospodarjenje DO 1 kandidat.

6.) Odbor za kadre DO 1 kandidat.

Kandidatna lista je bila potrjena in kot taka bo odšla na volitve, ki bodo v mesecu aprilu.

Pa še malo o kulturni dejavnosti v naši TOZD

V počastitev dneva žena, ko je leta 1910 na predlog znane revolucionarke Klare Zetkin mednarodna konferenca socialistov v Kopenhavnu proglasila 8. marec za mednarodni ženski praznik, smo mladinke pripravile proslavo z bogatim kulturnim sporedom. Na proslavo smo povabile vse sodelavke, upokojenke, tov. Bevca, gen. direktorja Štimca in predstavnika Intertrade tov. Javorska.

Po proslavi smo imeli zabavo, ki jo je pripravil sindikat.

Vse delavke smo od DO prejele bon za praznik.

Po nekajmesečnem premoru smo mladinke spet začele s kegljanjem. Sedaj nas keglja šest. Vadimo na kegljišču Novljan ter se hkrati pripravljamo na Delavske športne igre, ki bodo v začetku aprila.

— 30. 3. 1978 je prišla k nam trgovina iz Metlike, kjer je vsaka delavka lahko izkoristila bon za 8. marec.

Vsaka bi rada dobila „najboljše“ blago, vendar ga je prehitro zmanjkalo. Nič čudnega torej, da so se nad premajhno izbiro blaga mnoge delavke upravičeno pritoževale.

EMILIJA PIRNAR

S kolekcijo jesen—zima 78 smo obiskali kupce v Zadru, Šibeniku, Splitu, Dubrovniku, Mostarju, Metkoviču, Sarajevu, Visokem, Zenici, Tuzli in Brčkem. To je bila pot, s katere smo prinesli kopicu vtisov, pripomb in ne nazadnje naročilnic. Podpisanih, z navedbo količine in mesecev izdobje, s katero radi kasnimo (vendar zadnje čase manj) in na račun katere so letele pripombe z vseh strani. Slišati je bilo tudi, da je kolekcija prepozno izdelana, da so izdelki Beti v primerjavi z drugimi proizvajalci dragi, vendar kvalitetni. Obisk je bil več kot koristen, s takim načinom dela bi morali nadaljevati, ga poglobiti, razširiti, kajti Dalmacija in Bosna sta za Beti zanimivi področji, ki ju ne bi smeli zanemarjati (baje je bilo v preteklosti nekaj takega čutiti).

S kolekcijo na obisku

Na poti smo spoznali, da imamo tržišče slabo raziskano. Dalmatinci so se jezili nad našimi nemogočimi barvami, posebno nad lila, rdečo in rumeno barvo, ki je po zagotovilih prodajalcev noče nihče niti zastonj. Videli smo tudi, da Beti le ni tako jugoslovansko poznana delovna organizacija, zato ne bi bilo neumestno razmisliti o reklamnih akcijah po jugu lepe domovine. Za to pa je potreben denar in spoznanje, da ne bi bil vržen stran, če bi pokazali južnim bratom, kaj delamo. Dalmatinski kupci so izbirčni, kajti tovrstnega blaga je na tržišču več kot dovolj, zato bomo morali biti previdni, natančni, kvalitetni, z njimi bi morali biti v tesnejših stikih.

Zaključevanje po Bosni ni bil lahek posel. Veliko strank ni prišlo. Morda ne bi bilo neumno organizirati zanje modne revije, na katere bi jih vabili s tiskanim materialom. Vabilo trgovskega zastopnika je, tako se je izkazalo, le premalo. Na Vinomerju zadeve lepo tečejo, ker so vpeljane, tradicionalne, drugod v Jugoslaviji bi morali to šele začeti. Porabljen denar se nam bi gotovo vmil preko zaključnic, kjer bi v rubriki „količina“

Sicer pa se bodo komercialisti o tem gotovo kaj več pogovorili. Sicer pa se bodo komercialisti o tem gotovo kaj več pogovorili.

TONI GAŠPERIČ

Kako po prestani kazni

V skupščinskih razpravah o osnutku zakona o izvrševanju kazenskih sankcij so spregovorili tudi o problemu postpenalne pomoči in vračanju obsojencev po prestani kazni v normalno življenje in delo.

Na tem področju je stanje precej vznemirljivo. Ne le, da ni napredka, ampak so se razmere, marsikje celo poslabšale. Po prestani kazni so mnogi ljudje prepuščeni sami sebi, težko najdejo zaposlitev ali je sploh ne, njihova pot do rehabilitacije je polna ovir.

Delegati so opozorili, da bi širša družbena akcija morala seči tudi na to področje. Če ne bomo storili vseh ukrepov, da bi osebam po prestajanju kazni zagotovili čim učinkovitejšo in vsestransko pomoč, ni nobenega zagotovila, da se bo zmanjšalo število povratnikov, to je ljudi, ki po prestani kazni ponovno zaidejo na pot kriminala. Najbrž je odveč ponavljati podatek, da se v Jugoslaviji prav Slovenija otepa z najvišjim odstotkom povratnikov.

Toliko bolj pa velja poudariti stališče, ki so ga do tega problema zavzeli delegati v druženopolitičnem zboru slovenske skupščine. Nujno je, so menili, ob pomoči vseh družbenih dejavnikov posvetiti temu problemu ustrezno skrb. V samem zakonu bo potrebno konkretnije in obvezujoče opredeliti naloge osnovnih nosilcev te skrbi. V občinah so to skupnosti socialnega skrbstva v tesnem sodelovanju s skupnostmi socialnega varstva.

Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij naj jasno pove, da morajo kazensko poboljševalni zavodi in organi socialnega skrbstva že med prestajanjem kazni in ob odpustu obsojenca iz zavoda sodelovati in se dogovarjati za oblike postpenalne pomoči. V skladu z ugotovitvami penološke znanosti pa je potrebno že v času prestajanja kazni usmeriti izvrševanje kazenskih sankcij v prevzgojo in vse bolj zoževati represivne oblike njihovega izvrševanja.

V. Bercko

Regres

Ker se bližajo letni dopusti, pa tudi zato, ker še ni razčiščeno vprašanje o tem, ali sodijo tako imenovani regres, ki jih prejemajo delavci ob osebnih dohodkih, med pravice delavcev, izvirajoče iz dela, zanima ljudi vprašanje, kako je letos v zvezi s tem. Pravzaprav niso na ta način vprašljivi le dopustniški regres, temveč tudi tisti za topli obrok med delom in regres, ki ga prejme delavec pred odhodom v zasluženi pokoj.

Če povprašas za načelno mnenje, bi bržkone težko našel koga, ki bi oporekal nekako logičnemu sklepu, da regres izvirajo iz dela. Brž ko pa skušas poizvedeti, kako imamo vse to urejeno v naših listinah, se štrna pomeša, da ne veš več, kako in kaj.

Imamo zakon o združenem delu. Imamo zakon o delovnih razmerjih delavcev v združenem delu (111. in 112. člen). Imamo zakon o ugotavljanju in razporejanju celotnega dohodka in prihodka (53. člen). In nazadnje, v pravi imamo zakon o zajamčenih osebnih dohodkih delavcev v združenem delu (delovni osnutek). Stopničke, ki vodijo ali — naj bi vodile — od pretežno splošnih do najbolj konkretnih opredelitev tudi tega, kar nas zanima v tem trenutku: kako je z našimi regresi, v primeru, da delovna organizacija posluje z izgubo.

Izvedenci vedo povedati, da regres za prehrano med delom ni vprašljiv zaradi tega, ker je pozitivno opredeljen v prehodnih določbah zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega dohodka in prihodka; da pa ni tako z regresom ob letnem dopustu. »Če ni sklada skupne porabe, ni tega izplačila,« pravi služba družbenega knjigovodstva.

Sindikat predlaga, ob njegovem načelnem stališču, da regres izvirajo iz dela, da konkretna vprašanja o izplačilih regresa delavcem v tem letu reši pristojna komisija skupščine SR Slovenije. Pričakovali bi, da je to že konkretno opredeljeno v delovnem osnutku zakona o zajamčenih osebnih dohodkih — pa ni!

Nekateri menijo, da bomo našli pravi izhod, kot za vsa druga podobna odprta vprašanja, če so take narave, da terjajo hitro razrešitev. Kako bomo zakrpal pomanjkljivosti v zvezi z regresom, za zdaj, kot rečeno, ostaja še odprto.

Skladiščno poslovanje je posebna dejavnost DO, ki opravlja funkcijo zveze in regulatorja: dobavitelj – proizvajalec – tržišče. Skladiščenje je funkcija, ki uravnava dejavnost delovne organizacije in zagotavlja urejen tok proizvodnje. Z ekonomskega stališča je naloga skladišča v tem, da zagotavlja ustrezne količine materialnih zalog, da z njimi vedno lahko krije potrebe delovne organizacije.

Po funkcionalnosti delimo skladišča na:

- skladišča materiala, v katerih je nabavljeni material;
- medfazna skladišča, ki služijo za shranjevanje polizdelkov in nedovršene proizvodnje lastne izdelave;
- skladišča gotovih izdelkov, v katerih se ohranjajo gotovi izdelki.

Po organizacijski obliki je skladiščna služba lahko:

- centralistično organizirana
- decentralistično organizirana

Stanje skladiščne službe v naši delovni organizaciji:

- A. centralna skladišča:
- skladišče surovin – skladišče pomožnega materiala – skladišče gotovih izdelkov
- B. decentralizirana skladišča:
- skladišče preje v TOZD Kodranka in volna
  - skladišče surovega pletiva v TOZD Pletilnica
  - skladišče gotovega (oplemenitene) pletiva v TOZD Barvarna.

Po ek dela v skladišču surovin in skladišču pomožnega materiala:

- a) Prezem:
- material naroča nabava na podlagi gospodarskega načrta in zahtev proizvodnje. Dobavitelj pošlje naročeni material, ki ga prevzame skladiščnik surovin ali skladiščnik pomožnega materiala. Ta napiše tudi dokument o prevzemu.
- b) Informiranje:
- skladiščnik surovin in skladiščnik pomožnega materiala obveščata o prejetem materialu ustrezno službo. Prav tako obveščata tedensko o stanju zalog.
- c) Skladiščenje:
- v skladišču surovin so vskladiščene surovine, barve, kemikalije, rezervni deli in material za vzdrževanje za vse TOZD;
  - v skladišču pomožnega materiala so vskladiščeni vsi pomožni materiali in embalaža za vse TOZD.

d) Izdaja:

ves material za reprodukcijo se izdaja na podlagi zahtevnic. Potrošni material in drobni inventar pa se izdaja na zahtevo porabnikov. Izdaja se evidentično z ustreznim dokumentom.

e) Kadri:

skladišče surovin vodi vodja skladišča, temu pomaga skladiščnik surovin, kemikalij in rezervnih delov. V skladišču surovin so še: evidentičar, voznik viličarja in transportni delavci.

V skladišču pomožnega materiala pa so:

- skladiščnik, ki vodi to skladišče, evidentičar in transportni delavci.

Opis dela v skladišču surovin in skladišču pomožnega materiala je nekoliko obširnejši zato, ker sta prav ti dve skladišči predmet reorganizacije.

S 1. 4. 1978 se skladiščna služba reorganizira tako, da se osnujejo skladišča surovin po TOZD in oblikuje posebna transportna služba.

Nova organizacija:

1. Transportna služba:
  - 1.1. organizacijska pripadnost. Služba je v sklopu komercialnega sektorja.
  - 1.2. Zaposleni:
    - vodja transporta
    - prevzemalec
    - voznik viličarja
    - šoferji
    - transportni delavci
  - 1.3. Področje dela: služba opravlja prevzem vseh materialov, ki so pripeli od dobavitelja ali kooperanta. Prejeti material dostavi v ustrezno skladišče TOZD, ki je porabnik tega materiala. Tu se tudi izpiše dokument o prispelem materialu. Služba skrbi za pravočasen prevoz materiala v zunanje TOZD in za prevoz blaga kupcem.
2. Skladišče v TOZD Kodranka in volna:
  - 2.1. Organizacijska pripadnost: – vodja TOZD Kodranka in volna
  - 2.2. Zaposleni:
    - skladiščnik
    - evidentičar
    - pisar
    - komisionar
    - transportni delavci
  - 2.3. Področje dela:
    - a) skladišče surovin: prevzema material od transportne službe ter ga ustrezno vskladišči. Vodi zaloge materiala na ustreznih skladiščnih karticah in izdaja material v proizvodnjo.

b) skladišče preje:

prevzema prejo iz proizvodnje in od kooperanta prek transportne službe.

Vodi zaloge preje in izdaja material v TOZD Pletilnica. Skladiščnik vodi skladišče surovin in skladišče preje. Prav tako vodi evidentičar zaloge, tako za surovine kot za prejo.

3. Skladišče v TOZD Pletilnica:

3.1. Organizacijska pripadnost: – vodja TOZD Pletilnica

3.2. Zaposleni:

- skladiščnik
- evidentičar
- prevzemalec
- transportni delavci

3.3. Področje dela:

a) skladišče surovin: prevzema material od transportne službe in ga ustrezno vskladišči. Vodi zaloge materiala in izdaja material v proizvodnjo.

b) skladišče surovega pletiva:

prevzema pletivo iz proizvodnje in ga vskladišči. Vodi zaloge pletiv in izdaja pletivo v TOZD Barvarna. Vsako skladišče vodi skladiščnik, evidentičar pa vodi evidenco tako za surovine kot za pletiva.

4. Skladišča v TOZD Barvarna:

4.1. Organizacijska pripadnost: – vodja TOZD Barvarna.

4.2. Zaposleni:

- skladiščnik
- tehtalec barv
- evidentičar
- komisionar
- transportni delavci

4.3. Področje dela:

a) skladišče surovin: prevzema material od transportne službe in ga ustrezno vskladišči. Vodi zaloge materiala in ga izdaja v proizvodnjo.

b) Skladišče gotovega pletiva:

prevzema pletiva iz proizvodnje. Vodi zaloge pletiva in izdaja pletiva v konfekcijske TOZD. Vsako skladišče vodi skladiščnik, evidentičar pa vodi evidenco za surovine in za pletiva.

5. Skladišče konfekcijskih TOZD

5.1. Organizacijska pripadnost: – vodja operativne priprave proizvodnje.

5.2. Zaposleni:

- skladiščnik
- evidentičar
- transportni delavci

5.3. Področje dela:

prevzema material od transportne službe. Vodi zaloge materiala in izdaja material v proizvodnjo.

Skladišče surovin kakor tudi skladišče pomožnega materiala ni več centralno na ravni delovne organizacije. V vsaki TOZD so formirana skladišča surovin, v katera se vskladiščijo surovine, pomožni material, embalaža in rezervni deli.

Za konfekcijske TOZD je formirano eno skladišče in to oskrbuje s potrebnim materialom vse konfekcijske TOZD.

Za potrebe delovne organizacije se nabavlja tudi material za izobraževanje (vodovodni material, elektro material itd.) za skladiščenje tega materiala ni formirano posebno skladišče, pač pa je le-ta vskladiščen v skladišču konfekcijskih TOZD.

Nabava polizdelkov:

a) surovo pletivo, pri katerem je potrebna še dodelava v TOZD Pletilnica, prevzame od transportne službe skladiščnik surovin v TOZD Pletilnica;

b) gotovo pletivo, pri katerem je potrebna še dodelava v TOZD Barvarna, prevzame od transportne službe skladiščnik surovin v TOZD Barvarna;

c) gotovo pletivo, pri katerem ni potrebna dodelava, prevzame od transportne službe skladiščnik surovin za konfekcijske TOZD.

Povzetek:

Točno opredeljivi materiali se vskladiščijo v ustezna skladišča TOZD. Rezervni deli, pri katerih je znan porabnik, se prav tako vskladiščijo v skladišču TOZD.

Materiali za konfekcijske TOZD kakor tudi neopredeljivi materiali, se vskladiščijo v skladišču za konfekcijske TOZD.

Z novo organizacijo skladiščnega poslovanja želimo predvsem doseči:

- evidentiranje vhoda materiala na enem mestu
- približati material porabniku
- zagotoviti količinski in kakovostni prevzem
- racionalnost zalog.

STANE JUDNIČ